

запалювальним пристроєм на борту літака *DHL*. На щастя, інцидент стався ще на землі, завдяки чому вдалося уникнути авіакатастрофи та загибелі екіпажу й пасажирів.

У принципі, з ідеологічного погляду це не є традиційним тероризмом, але спосіб дій і наслідки виглядають подібними. Саме тому в *ІССТ* вирішили зосередитися на дослідженні цієї теми.

– Яку мету мають такі дії і яка ймовірність того, що за ними стоять російські спецслужби?

– Я думаю, що існують різні цілі – залежно від конкретної країни та ситуації. Однією з них, безперечно, є залякування. Росія, принаймні наразі, не має можливості вести повномасштабну війну проти Європи, тому використовує іншу тактику, щоб змусити її утриматися від ворожих дій.

Друга мета – це те, що ми чітко бачимо в онлайн-просторі: створення поляризації, підірвання соціальної згуртованості цими актами, а також відволікання європейських суспільств на розв'язання внутрішніх проблем. Це дуже добре видно на прикладі країн Балтії, де Росія платила людям за напади на естонські пам'ятники незалежності. Частина людей звинуватить у цих нападах місцеву російську меншину, вирішить вдатися до актів насильства проти неї, що спричинить відплату з її боку – і так закручується спіраль насильства. Подібна ситуація спостерігається з нападами на місця, важливі для російської меншини. Тоді легко звинуватити владу Естонії чи Латвії в таких подіях.

Наприклад, у Литві ми спостерігали змову російської й білоруської розвідки, спрямовану на провокування напруженості між білоруською меншиною в Литві та литовцями. Своєю чергою, у Франції російська розвідка фінансувала спроби інсценування актів антисемітизму. Усі ці дії були спрямовані на посилення соціальних напружень.

Читайте також: **Як російські супутники та досвід геноциду в Україні вбивають солдатів США на Близькому Сході**

Нарешті, удари завдавалися також по конкретних цілях, що мають важливе значення для інфраструктури чи війська. Так, стався напад на залізничні колії, що використовуються для відправки військової техніки до України, або підпал складу в Лондоні, де зберігалося супутникове обладнання для України. Таким чином робилися спроби вплинути на військову ситуацію на фронті.

Окрім того, ці дії мають на меті підірвати підтримку України в Європі. Завданням найманих осіб було, наприклад, розклеювання проросійських наліпок або нанесення антиукраїнських графіті в різних європейських країнах.

Ми переконані, що за описаними у звіті атаками стоїть російська розвідка. Під час нашого дослідження ми зосередилися на тих кінетичних інцидентах, які були підтверджені достатньою кількістю доказів, отриманих з відкритих джерел інформації.

– Хто ті люди, що здійснюють ці дії, і як виглядає їхній зв'язок зі злочинним світом?

– Профілі цих людей дуже різноманітні, і серед них є не лише представники білоруської та української діаспори. Проте можна виділити кілька рис, які дозволяють скласти їхній профіль. Переважна більшість із них – чоловіки віком від шістнадцяти до шістдесяти років. Найбільше було осіб віком близько тридцяти років, але траплялися й неповнолітні. Часто, особливо в країнах Балтії – хоча такі ситуації траплялися також у Німеччині чи Великій Британії – це були громадяни цих країн, завербовані ФСБ і ГРУ.

Ми також помітили, що серед зловмисників є особи, які шукають притулку за межами своєї країни, звідси велика кількість білорусів чи українців. Є також третя група, яку ми назвали «мандрівниками». Вони походили переважно з Молдови, Болгарії чи Сербії, переїжджали до іншої країни і здійснювали там напад, а потім поверталися додому.

Більшість злочинців також виконували просту фізичну роботу або взагалі залишалися без роботи, тому ці особи охоче залучалися до незаконної діяльності. Різниця в оплаті була значною. Одні отримували 50 євро за дрібні акти вандалізму, але пропонувалися й високі суми – понад, наприклад, 10 тис. євро – за складніші операції. У деяких випадках ці люди не усвідомлювали, що фактично вчиняють дії від імені російської розвідки.

– Як виглядає процес вербування?

– Існує два основні способи. По-перше, використовується інтернет, а передусім месенджер Telegram, який є дуже важливим інструментом. Російські служби моніторять групи білоруської й української діаспор, і якщо хтось розміщував там проросійські чи антизахідні коментарі, то з великою ймовірністю міг стати їхньою ціллю. Також стежать за групами з оголошеннями про роботу і зв'язуються з тими, хто її шукає, пропонуючи їм великі гроші за виконання дрібного завдання. Потім, звісно, з'являлися наступні, складніші для виконання.

Не менш важливими є дії, що ведуться в офлайн-світі. Вони нагадують те, що ми бачили під час радикалізації людей і їхнього вступу на шлях тероризму. Важливу роль тут відіграють родинні зв'язки чи друзі. Ми виявили, що брат вербував брата, двоюрідний брат – двоюрідного брата, а іноді до гібридних дій залучали пари.

Читайте також: **Від ухилинта до піромана: як російське ГРУ вербує українських біженців для спалення Європи**

Наприклад, в українських діаспорах ми часто спостерігали, що люди, які втекли з України, отримували повідомлення від когось, хто там залишився. Такий знайомий пропонував їм виконати певне завдання. Подібна ситуація спостерігалася у випадку білоруських діаспор, де раптово з їхніми членами зв'язувалися старі знайомі, просячи про послугу. Діаспори повні молодих людей, які радикалізуються, не можуть знайти

роботу чи пристосуватися до нової реальності, а потребують швидких грошей. Вони є ласим шматком для російської розвідки.

Говорячи про участь білорусів, українців чи росіян із подвійним громадянством, не можна забувати про певний культурний контекст. Існують подібності в культурі і мові, які полегшують вербування таких осіб більше, ніж випадкового поляка чи француза.

Серед виконавців цих актів саботажу дійсно переважають українці, але якщо взяти до уваги кількість біженців, то ті, хто залучений до ворожої діяльності, становлять лише тисячну частку. Однак слід врахувати, що ця ситуація використовується в дезінформаційних наративах, де підкреслюється, що навіть українці не хочуть воювати за свою країну і співпрацюють з ворогом.

Ми також помітили, що важливу роль відіграють кримінальні зв'язки, тобто тут є елемент організованої злочинності. Гангстери отримували завдання від ГРУ і передавали їх своїм бійцям. Ще одним місцем вербування були в'язниці. Ми бачили, що люди, засуджені за злочини в Росії, або ті, хто перебував у російських списках розшукуваних, згодом виявлялися диверсантами в Європі. Невідомо, як саме працював механізм вербування, але одна з гіпотез говорить, що їх поставили перед вибором: в'язниця в Росії або диверсія в Європі.

- Як, з огляду на режим санкцій, платити цим людям?

- У половині досліджених випадків ми не змогли визначити методи оплати. В інших випадках найчастіше використовуваним засобом оплати була криптовалюта. Рідше використовували готівку, іноді картки Revolut.

- Який з інцидентів, проаналізованих у ваших дослідженнях, є найнебезпечнішим?

- Я б назвав підпал торгового центру у Варшаві, складу в Лондоні з обладнанням для України або останню спробу зіштовхнути потяг з рейок, що могло призвести до великої кількості жертв. Також небезпечною була ситуація з літаком *DHL*, коли загорілася одна з посилок, або зірваний інцидент у Німеччині – тоді планували атаку на базу НАТО й залізничні колії. Не забуваймо також про спробу вбивства генерального директора Rheinmetall у Німеччині та успішний замах на Максима Кузьміна в Іспанії.

Читайте також: **«Троянські коні» Кремля біля військових баз Європи**

- Які заходи повинні вжити влада західних країн і такі організації, як НАТО чи Європейська Унія, щоб протидіяти загрозі?

- Я вважаю, що є різні можливості. Одним із ключових питань є підвищення обізнаності. У кількох випадках ми бачили, що винуватці не завжди усвідомлювали незаконність своїх дій. Тому дійсно важливо визначити найуразливіші групи – наприклад, українську чи білоруську діаспору – і пояснити їм, що малювання графіті або навіть зроблена на чиєсь прохання «невинна» фотографія для іноземної розвідки – це не просто дрібне правопорушення, а дія, яка може призвести до тривалого ув'язнення. Хорошим прикладом є німецька розвідка: у своєму інформаційному бюлетені вона пояснювала, як не стати агентом, і попереджала про цю небезпеку. Це своєрідна форма підвищення обізнаності.

Іншим рішенням, яке варто впровадити, є механізми моніторингу підозрілих фінансових транзакцій на предмет саботажних дій, подібно до того, як це вже робилося у боротьбі з фінансуванням тероризму. Це допомогло б позбавити зловмисників доступу до коштів.

Читайте також: **Розсекречена анатомія сучасного шпигунства в Європі: головні архітектори хаосу - рашисти**

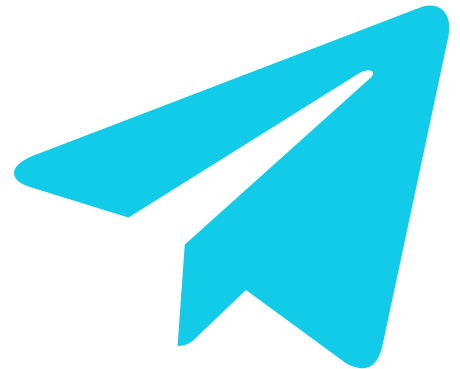
Наступним важливим аспектом є належна комунікація з противником – і відкрита, і за лаштунками. Треба чітко сигналізувати Росії про існування червоних ліній, які вона не може перетинати. Показовим є інцидент із пакунком на борту літака *DHL*. Це була спроба перед подібною операцією, спрямованою проти вантажних літаків на трансатлантичних рейсах. Тоді американська розвідка поінформувала російських колег, що такі дії є порушенням кордонів, і насправді у майбутньому подібних випадків не було. Я б додав до цього ще й посилення наслідків, з якими можуть зіткнутися росіяни за свої диверсійні дії в Європі, як-от збільшення підтримки України.

Переклад з польської

Текст опубліковано виданням **ZAXID.NET** в межах проекту співпраці між **ZAXID.NET** і польським часописом **Nova Europa Wschodnia**. Оригінальна назва статті: **Rosyjska wojna hybrydowa przypomina ISIS**

Читайте також:

- **Де саме Європа не готова до війни з путінською Росією і до чого тут НАТО?**
- **Гібридна війна рашистів 2.0: що літає над Європою?**
- **Нічна атака рашистів на Польщу: російські дрони перетнули кордон НАТО. Варшава активує Статтю 4**
- **Танкер, який пошкодив кабелі у Балтійському морі, мав шпигунське обладнання, - ЗМІ**
- **В Росії зробили крок до війни з Норвегією**
- **Сотні інтернет-кабелів на дні океанів загрожені росією**
- **Після пошкодження кабелю Estlink 2 у Балтійському морі на дні знайшли слід від якоря, що розтягнувся майже на 100 кілометрів**
- **Росія створює карту критично важливих підводних та наземних систем союзників – розвідка НАТО**
- **Могутній потік брехні: російська пропаганда все більше виглядає для Заходу екзистенційною проблемою, яку він поки не здатний ефективно**

вирішити

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com